

LAPINKÄVIJÄ

Poluttakin perille

HELSINGIN SEUDUN
LAPINKÄVIJÄT RY www.lapinkavijat.fi

4/2025

Helsingin Seudun Lapinkävijät ry:n jäsenlehti

Karjakaivon alamaja
WGS84 60° 17.911' 24° 35.090'

Karjakaivon ylämaja
WGS84 60° 17.873' 24° 35.004'

Kukasmaja
WGS84 67° 42.708' 24° 19.830'

Goados
WGS84 67° 42.679' 24° 19.823'

Olemme netissä
www.lapinkavijat.fi

Kansikuva: Polku Rihmakurulle,
Kauko Hämäläinen

Olemme Facebookissa
Helsingin Seudun Lapinkävijät

Olemme Instagramissa
helsinginseudunlapinkavijat

ISSN 0788 - 625X

Sisältö

3	Pääkirjoitus	31	Majalammet. Kämnenlampi ja Saaren Musta
5	Toiminta	35	Kirjareppu
12	Ajankohtaista	37	Lumoavan letkeät liekokasvit
17	Menneitä	39	Rinkan pohjalta
28	Tietoaivi	40	Yhdistystiedote
30	Leammi		

PKIRJOITUS

Lapinkävijä muutoksen poluilla

Käsissäsi on katoavaa kansanperinnettä: painettu lehti. Lapinkävijässä tarinat ja yhteiset hetket ovat heränneet uudelleen eloon. Myös mahdollisuus uusien muistojen luomiseen, tieto tulevasta toiminnasta on löytynyt lehden sivuilta. Ikävä kyllä painetun lehden julkaiseminen on kallista ja vuonna 2025 se vei yli puolet yhdistyksen jäsenmaksutuloista. Monet ovat löytäneet muut tavat kokea tarinoita ja saada tietoa. Edellisessä jäsenkyselyssä 54% vastaajista totesi, etteivät he tarvitse painettua lehteä.

Tämä kehitys ei kosketa vain Lapinkävijää. Painettujen lehtien kysyntä on laskussa. Ihmiset ovat tottuneet lukemaan uutisia ja tarinoita näytöiltä. Joissain piireissä myös kyseenalaistetaan painetun sanan levittämää tietoa ja vastustetaan itsensä kehittämistä. Tästä kehityksestä huolimatta, erityisesti näin pimeänä, märkänä ja kylmänä aikana, moni meistä nauttii paperisen lehden lukemisesta pöydän ja kuumen juoman ääressä.

Tiedotustoimikunta on tehnyt erinomaista työtä lehden sisällön ja julkaisun kanssa. Kilpailutuksen ansiosta painatuskustannuksia on saatu alas. Kiitos tästä tiedotustoimikunnalle! Kilpailutuksesta huolimatta säästöjä tarvitaan, ja vuonna 2026 Lapinkävijä ilmestyy painettuna vain kolme kertaa. Yksi lehti julkaistaan luultavasti vain verkossa.

Muutosten, leikkausten ja säästöjen keskellä haluamme säilyttää myös perinteitä - yhteisöllisyyden ja jäsenten arvostaman monipuolisen toiminnan.

Yhdessä tukikohtiemme kanssa ne ovat olleet yhdistyksemme ydin ja vetovoimatekijä. Retkillä, talkoissa ja koulutuksissa syntyy ystävyksiä ja jaettuja kokemuksia, jotka eivät mene pois muodista.

Yhdistyksen säännöissä kehoitetaan edistämään luonnonsuojelua. Lisäksi pyrimme lisäämään retkeilyn tasa-arvoa ja saavutettavuutta. Jokaisella tulisi olla mahdollisuus päästä luontoon – metsään, suolle ja tunturiin - hiljentymään tai omien rajojensa äärelle. Perinteiden lisäksi kannattaa kokeilla uutta – mikro-seikkailua tai rauhoittumisen retkeä - luonnossa palautumista. Luonto ei välitä kuinka pitkälle tai korkealle kuljemme tai onko toimintamme perinteistä vai trendikästä. Tärkeää on aito luonnon kokeminen.

Vielä ehdit vaikuttaa siihen, miltä yhdistyksen tulevaisuus ja Lapinkävijän seuraavat vuodet näyttävät. Vastaa siis strategiakyselyyn ja kerro, millainen tiedotus ja toiminta palvelee juuri sinua.

Markus Pyhälä, pj
markus.pyhala@lapinkavijat.fi

LAPINKÄVIJÄ Helsingin Seudun Lapinkävijät ry:n jäsentiedote

Ilmestyy neljä kertaa vuodessa:

Helmikuun puolivälissä, touko-
kuun puolivälissä, syyskuun alussa ja
joulukuun alussa

Vastaava toimittaja:

Soile Taskinen

tiedotustk@lapinkavijat.fi

Tiedotustoimikunta:

Reijo Blomberg, Raija Hentman,
Sakari Palo, Risto Uljas

Taitto: Sakari Palo

Aineisto:

seuraavaan lehteen 15.1.2026
mennessä: *lehti@lapinkavijat.fi*

Ilmoitukset:

1/1 sivu 200 €
1/2 sivua 110 €
1/4 sivua 60 €

Neljästä peräkkäin julkaistusta
samasta ilmoituksesta veloitetaan
vain kolmen hinta. Mediakortti
osoitteessa: *www.lapinkavijat.fi*

Painopaikka:

Painotalo Scanseri
Itälahdenkatu 20 A
00210 Helsinki

Pankkiyhteys:

Nordea FI18 2142 1800 0138 42
Ei jäsenmaksuja tälle tilille

Viitteet:

Karjakaivon käyttömaksut 1999
Kukasmajan käyttömaksut 1025
Goados-kodan käyttömaksut 1038
Varustevuokrat 123

MobilePay numerot:

Karjakaivon käyttömaksut 19993
Goados-kodan käyttömaksut 23747
Kukasmajan käyttömaksut 94700
Varustevuokrat 77448

RAIJA HENTMAN

*Koralliorakas Komion Mustinmäen
harjulla.*

Haluatko liittyä jäseneksi

*www.lapinkavijat.fi ->Jäseneksikö ?
->Liittymislomake*

Tai ota yhteys:

jasenasiat@lapinkavijat.fi

TOIMINTA

Maksullisiin tapahtumiin, kuten lomaviikoille ja vaelluksille osallistuminen edellyttää joko Helsingin Seudun Lapinkävijöiden tai yhteistyökumppanijyhdistyksen jäsenyyttä. Yhdistyksen matkapalvelut eivät kuulu matkapalveluyhdistelmistä annetun lain soveltamisalaan.

JOULUKUU

La 6.12. Itsenäisyyspäivän kävely

Säästä ja kelistä ei voi tietää vielä mitään, mutta Nuuksion hienot ja monipuoliset maastot kyllä tiedetään. Niitä kiertelemme Karjakaivon lähimetsissä noin kolmen tunnin verran. Aloitamme kävelyn luontokeskus Haltian parkkipaikan infotaululta noin klo 11 bussin nro 245 tulon jälkeen. Retki päättyy Karjakaivon alamajalle. Kunnan retkellehän tarvitaan hyvät eväät ja lämmintä juotavaa.

Karjakaivon sauna odottaa lämpimänä, joten jos haluat retken jälkeen saunomaan, ota mukaan myös saunomisvälineet sekä laudeliina tai istuinalusta. Saunamaksu 2 €. Otsalamppu voi olla tarpeen paluumatkalla. Vetäjinä toimivat **Jorma Nurmi** (040 766 9093) ja **Raija Hentman** (0400 380 606). Retkelle ei tarvitse ilmoittautua.

La 13.12. Joulusiivous, -puuro ja -sauna Karjakaivolla

Kokoonnutaan ylämajalla. Talkoot alkavat klo. 10.00 ja päättyvät klo.14.00. Valmistellaan Karjakaivo joulua varten. Talkoolaisille on tarjolla talkoopuuro ja kahvit. Ota myös mukaan omat välipalat ja juotavaa. Talkoosauna lämpiää, naisten vuoro klo 14.–15.30, miesten vuoro klo 15.30–17.00 (tai kuten paikan päällä sovitaan). Ilmoittaudu ruokailuun, talkootk@lapinkavijat.fi, 11.12 mennessä. Vastuuhenkilö: **Jukka Nieminen**, 040 638 6608.

TAMMIKUU

La 3.1. klo 16 Otsalamppuretki Hallainvuorelle

Aurinko on vähän aikaa sitten laskenut, kun kokoonnumme Helsingin Kivikon McDonaldsin parkkipaikalla osoitteessa Kivikonlaita 2. Kivikontien bussipysäkit Kehä I:llä ovat lähimmät.

Suuntaamme kokoontumispaikalta Hallainvuoren luonnonsuojelualueen Kalliopolulle, joka esittelee alueen luontoa. Ota mukaan valaisin, lämmintä juotavaa ja pienet eväät, istuinalusta ja lämmin taukovaate, sillä pidämme reitin kääntöpaikalla evästelytaun, jonka aikana katselemme Viikin peltojen takana tuikkivia yliopiston kampuksen valoja. Halukkaat voivat jatkaa kääntöpaikalta omatoimisesti Herttoniemen ulkoiluteille ja Herttoniemen metroasemalle tai kulkea ryhmän mukana takaisin aloituspaikkaan.

Ilmoittautumiset **Raija Hentmanille**, raija.hentman@nic.fi viimeistään torstaina 1.1.

Ti 6.1. klo 11 Jumppapallogolfia ja saunomista

Tervetuloa loppiaisena kokeilemaan huvittoman hauskaa metsäpeliiä, jumppapallogolfia! Pelin syvin ydin on viettää päivä luonnossa liikkuen mukavassa seurassa ja eväitä syöden. Ja välillä nostattaa hieman tunteita pintaan pelaamalla eli jumppapalloa potkimalla. Peliretken bonuksena on tällä kertaa - jos haluamme ja jaksamme lämmittää - Karjakaivon saunalla jälkipelit.

Lähdemme pelaamaan Suomen luontokeskus Haltian bussipysäkin (E6938) lähetyviltä. Päädymme toivon mukaan Karjakaivon saunalle. Pelimatkaa taittunee reilut neljä karttakilometriä. Reitti on osin vaativa, on haastavia nousuja - jopa kiipeämistä - ja laskuja. Mikäli lunta on paljon, reitti muuttunee maltillisemmaksi ja ehkä lyhyemmäksi. Matkalla pidetään mahdollisesti välievästauko päätöseväiden lisäksi. Varaudu siis myös pelievästaukoon ja lämpimiin taukovaatteisiin. Varaa aikaa pelipäivään, peli kestää 4-5 tuntia plus mahdollinen saunominen sen päälle sekä reilun parin kilometrin paluukävely Karjakaivolta Haltiaan.

Ota mukaan oma pallo - VAIN VÄRILLINEN sallitaan - jos sellainen on. Suositeltava koko pallolle on 45-60 cm. Pienemmällä tai isommalla voi tietysti pelata. Ota myös pallon kantamista helpottava kuormasidos- tai matkalaukku-liina, verkkopussi tai muu tarvike. Mikäli omaa palloa ei ole, yritetään saada lainapalloja. Mukaan mahtuu 10 osallistujaa. Peli pelataan parijoukkuepelinä.

Ilmoittautuminen lomakkeella. Linkki ilmoittautumislomakkeeseen: <https://bitly.cx/8kB20>. QR-koodi lomakkeeseen löytyy tämän ilmoituksen lopusta. Ilmoittautuneille ilmoitetaan s-postilla, mahtuivatko he mukaan vai jäävätkö jonoon. Mikäli lomake on "kadonnut", on peli täynnä eikä jonoonkaan valitettavasti mahdu. Suosion räjähtäessä järjestetään toinen pelipäivä myöhemmin. Tarvittaessa saat lisätietoja **Jari Marnolta**, 050 591 1905, jarimarno@gmail.com.

PS. Tämä peli ei sitten sovellu tiukkapipoisille ollenkaan. Pieni hetkellinen kilpailuhenkisyys kuitenkin sallitaan. Kavereiden kehuminen ja kannustaminen on pakollista.

To 15.1. Yleisötilaisuus: Saamelaiset paikannimet

Kulttuurikeskus Stoa, Turunlinnantie 1, työväenopiston luentosali 1. krs

Saamenkielisiä paikannimiä kartassa on hankala lausua eivätkä ne kerro retkeilijälle sitä mitä poronhoitajille. Retkeilijälle maaston muodot edustavat lähinnä kulkukelpoisuutta ja näkymiä, mutta poromiehille ne sisältävät yksityiskohtaista poronhoitoon ja luonnonantimiin liittyvää tietoa sekä muistoja ihmisistä

ja tapahtumista. Nimet ovat siirtyneet suullisena perimätietona sukupolvelta toiselle, mutta myös muuttuvat, sillä motorisoituminen on muuttanut saamelaiden tapaa liikkua luonnossa.

Inarilaisen poronhoitaja FT *Anni Magga-Eiran* esitys avaa saamelaiden tapaa elää luonnossa ja käyttää paikannimiä. *Lapinkävijöiden ja Helsingin työväenopiston* yhteistyönä järjestämä luento on maksuton ja avoin kaikille.

HELMIKUU

Su 1.2. klo 18.00 Kuutamolumikenkäily Klaukkalan Tornimäen maastossa.

Kokoonnumme noin kolmen tunnin lumikenkäilyyn Tornimäentie 20:n parkkipaikalla. Sään mukainen varustus, otsalamppu, lämmintä juomista. Isosompaiset sauvat hyvä lisävaruste. Tiedustelut ja ilmoittautumiset *Airi Harjulalle*, 050 341 3070. Mahdollisuus vuokrata (5€) Airilta muutamat lumikengät.

Ke 4.2. klo 18.00–20.00 Kerhoilta: Pitkissä vaelluksissa on elämää mullistavaa taikaa

Töölön kirjasto, Tapahtumasali, IV krs, Topeliuksenkatu 6

Mitä vaeltaja oppii itsestään ja luonnosta todella pitkän retken aikana? Miten tällainen vaellus eroaa tavallisesta vaelluksesta, ja mitä seikkoja valmistautuessa tulee ottaa huomioon? Näistä asioista tietokirjailija ja toimittaja Päivi Mattila kertoo upeiden valokuvien kera Suomesta ja maailmalta. Esityksen jälkeen ostettavissa 25 €:lla Päivin ja Jouni Laaksosen Pitkät vaellukset – Kuukausiksi retkelle (2024) -tietokirja. Vastuuhenkilö: *Taina Tervahartiala*, 050 55 44 432 tai 044 242 6723. Tarkempi kuvaus kotisivuilla www.lapinkavijat.fi.

Pe 6.2. klo 17.00 Lumikenkäillen Vuosaaren huipulle

Kokoonnumme noin kolmen tunnin lumikenkäilyyn Vuosaaren huipun uudella parkkipaikalla, Niinisarenttiellä, lähellä Satama-kaaren risteystä. Sään mukainen varustus, otsalamppu, omat eväät/lämmintä juomista. Tiedustelut ja ilmoittautumiset *Airi Harjulalle*, 050 341 3070.

La–su 7.–8.2. Matalan kynnyksen talviretkeilykurssi

Paikka ja tarkemmat tiedot selviävät vasta, kun näkee minne talvi asettuu. Joka tapauksessa ohjelmassa on talviretkeilyn perustaitojen opettelua. Koska Lapinkävijä 1/2026 ei välttämättä ehdi ilmestyä ennen kurssi- viikonloppua, tapahtumasta tiedotetaan lapinkavijat.fi-kotisivuilla, Facebookissa, sähköpostilistalla ja kaikille, jotka ovat ilmoittautuneet.

Kannattaa siis ilmoittautua oitis **Patrick Blomsterille**, patrick.blomster@gmail.com. **Risto Heinänen ja Patrick** toimivat kurssin ohjaajina.

Su 22.2. klo 11.00 Lumikenkäretkeilypäivä Pirttimäen ulkoilualueella

Kokoonnumme, Pirttimäen ulkoilualueen parkkipaikalla, Kunnarlantie Espoo. Kelin mukaisesti etsimme vaihtelevia maastoja, evästelemme nuotiopaikalla ja taukoja sopivasti muutenkin. Sään mukainen varustus taukotakkeineen, tukevat kengät, säärystimet ja sauvat ovat hyvä lisä, istuinalunen, omat eväät ja lämmintä juomista.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset **Airi Harjulalle**, 050 341 3070. Jos ei ole lunta kävellään ilman lumikenkiä.

To 26.2. Villasukkaretki

Tarkemmat tiedot retkestä ilmoitetaan Lapinkävijässä 1/2026, sillä paikan valintaan vaikuttaa lumitilanne ja sää. Jos lunta ja pakkasta ei ole, tehdään ihan tavallinen kävelyretki tai sitten siirretään ajankohtaa hiukan.

MAALISKUU

To-su 12.3.-15.3. Vapaalaskuviikonloppu

Perinteistä Lapinkävijöiden vapaalaskuviikonloppua vietetään taas Kukasjärvellä ja läheisillä tuntureilla sekä vaaroilla. Startti Rovaniemen rautatieasemalta 12.3.2026 klo 7.45 ja paluu samaan paikkaan 15.3. klo 20.00. Osallistujat voivat liittyä joukkoon myös lähempänä Kukasjärveä. Päivät nautitaan ulkoilusta ja lumesta, iltaisin saunotaan ja tehdään päivälliset kimpassa. Lounaat jokainen hoitaa itse. Retken hinta arvio Rovaniemeltä – Rovaniemelle on noin 97 €/osallistuja + itsevalmistettujen päivällisten tarpeet. Osallistujamäärä on maksimissaan 12. Lisätietoja kulkemisesta ym. **Markus Pyhälältä**, markus.pyhala@lapinkavijat.fi, 040 419 0967.

La 21.3. klo 10–16 Ompelukurssi

Tiistilän koulu, Espoo. Tule ompelemaan monikäyttöistä fleecchametta.

Tarkemmat tiedot Lapinkävijässä 1/2026 ja kotisivuilla.

La-la 21.–28.3. Talvihuoltoviikko

Lähde Lappiin nauttimaan talvesta ja erämaa-alueen rauhasta! Isännät ovat Kukasjärvellä huoltohommissa. Majaan mahtuu kymmenen talvesta nauttivaa ulkoilijaa, jäseniä ja heidän vieraitaan. Huoltoviikolla talvi on yleensä parhaimmillaan! Kukasjärvi ympäristöineen tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet. Majan ympärillä aukeaa umpihanki siitä nauttivalle, ja koneladullekin pääsee näppärästi, Ylläksen laaja latuverkko on parin kilometrin päässä. Siirtymiä varten matkaan kannattaa ottaa myös isosompaiset sauvat, jos sellaiset omistaa. Isännät ja kokeneemmat vieraat neuvovat tarpeen mukaan ensikertalaisia sekä tiedonjanoisia. Retkiseuraakin voi löytyä. Sauna lämpenee joka ilta ja päivän tapahtumia sekä menneitä muistellaan illallispöydässä. Ilmoittautumiset, lisätiedot ja aikataulunevot: **Markus Pyhälä**, markus.pyhala@lapinkavijat.fi tai 040 419 0967. Majoitus on maksullinen.

Pe-su 27.3.–5.4. Ylläksen hiihtoviikko Äkäslompolossa

Ylläksen maisemat kutsuvat jälleen tuntuille. Majoituspaikassa Risto Joensuu (Vimpa-mökki ja rivitalon pääty) on 13 petipaikkaa. Lisäksi tarjolla on kolme neljän hengen mökkiä lähistöllä, ks. <https://www.harjunmokit.fi/> Tämä majoitusvaihtoehto on 100-150€ perushintaa kalliimpi. Pyyhkeet ja liinavaatteet kuuluvat majoitukseen. Jokaisessa majapaikassa on sauna, suihku, wc, perusastias, ruoan valmistukseen tarvittava välineistö, jääkaappi ja TV. Matkan hinta on 500–600 € sisältäen junamatkat H:ki–Kolari–H:ki makuupaikalla ja bussikuljetuksen Kolari–Äkäslompolo–Kolari sekä majoituksen. Hinta täsmentyy loppuvuoden aikana. Maksutiedot ilmoitetaan osallistujille viimeistään tammikuussa.

Ylläshuminan ruokatarjousista saamme tietoa myöhemmin ja ne julkaitaan nettiversiossa sekä myöhemmin lehdessä. Ylläshuminan pubista voi saada pientä suolapalaa ilman etukäteisilmoittautumista. Äkäslompolon palveluista, tapahtumista yms. löydät tietoa osoitteessa yllas.fi. Aikataulutiedot, mahdolliset muutokset ja tarkennukset kerrotaan ilmoittautuneille sekä kotisivuilla, Facebookissa ja sähköpostilistalla.

Ilmoittautumiset 31.10.2025 mennessä **Juha Karsikas**, juha.karsikas@icloud.com.

TULEVIA

Ti 21.4. Käytännön ensiapharjoitus

Tarkemmat tiedot Lapinkävijässä 1/2026 ja kotisivuilla.

Kevätvaellus Utsjoella 5.–14.6.2026

Kesäkuun toisella viikolla kevät on parhaimmillaan pohjoisimmasa Lapissa: aurinko ei laske mailleen viikkoihin, sielikkömättäät ja kurjenkanervat koristavat tunturinummia ja linnut laulavat. Jos lämpötila pyyttelee maltillisena, räkkäkin alkaa vasta juhannuksen tienoilla. Mutta voihan sekini olla mahdollista, että on kylmää ja sateista.

Utsjoen kirkon ja kylän välinen retkeilyreitistö esittelee Paistunturien alueen luonnon itälaitaa. Reitin varrella on nuotiopaikkoja, pari kotaa ja Kuoppilasjärven autiotupa. Tutustumme myös Utsjoen kirkkotupiin ja kuljemme luontopolun, joka kertoo paikan historiasta. Päivämatkat ovat lyhyitä, alle 10 km, joten aikaa jää ympäristön tutkimiseen ja kiirettömään oleiluun. Tämä telttavaellus soveltuu hyvin ensimmäiseksi vaellukseksi tai vain rauhoittumiseen luonnossa.

Yövyimme ennen vaellusta Camping Lapinkylän lomatalossa ja vaelluksen päätteeksi historiaa huokuvassa Utsjoen hotellissa. Siellä saunomme, nautimme yhteisen päätöspäivällisen ja nukumme lakanoiden välissä.

Vaelluksen hinta on 220–145 € osanottajamäärästä riippuen. Hintaan sisältyvät opastus, majoitukset Camping Lapinkylässä sekä majoitus, sauna, päivällinen ja aamiainen Utsjoen hotellissa. Junamatkat pe 5.6. ja la 13.6. sekä bussiliput Utsjoelle ja takaisin osanottajat hankkivat itse.

Ilmoittautumiset **Raija Hentmanille** sähköpostitse raija.hentman@nic.fi viimeistään 6.5. majoitusvarausten vuoksi.

Vaellus toteutuu, mikäli osanottajia on 5.

Pe–ma 17.–25.7. Luontoviikko Padjelantan kansallispuistossa

Sarekin kansallispuiston ja Norjan rajan välissä sijaitsee Padjelantan kansallispuisto, ”kukkaparatiisi ja porojen kesälaidun”, kuten Ruotsin suurimman kansallispuiston nettisivut kertovat. Alueen isot järvet vaikuttavat paikallisilmastoon, ja naapureita loivemmat tunturit ovat kulkijaystävällisiä.

Padjelanta, saameksi Badjelánnda on osa Laponia maailmaperintöaluetta. Puiston majoitus- ja muista matkailupalveluista vastaa Badjelánnda Laponia Turism, ja ne ovat saamelaiskylien Sirges, Jähkägasska och Duorpon hoidossa.

Staloluokta on puiston keskuspaikka, ja luontoviikon viettäjät lentävät sinne ja takaisin Kvikkjokkista helikopterilla. Staloluoktasta tehdään päiväretkiä lähituntureille, halukkaat voivat tehdä lyhyitä yön yli retkiä Staloluoktasta tai vaikkapa vaeltaa Padjelantaledenä takaisin Kvikkjokkiin.

Lisätietoja osoitteista <https://www.sverigesnationalparker.se/park/padjelanta--badjelannda-nationalpark/> ja <https://padjelanta.com/>

Kohteeseen matkustetaan Kolarin kautta (yöjuna ei kuulu hintaan), sieltä tilausbussilla Kvikkjokkiin ja helikopterilla Staloluoktaan. Bussikuljetukseen ja myös helikopterikytyyn on mahdollista osallistua, vaikkei osallistuisi luonto-

viikkoon ja haluaakin tehdä oman vaelluksen. Kvikkjokkiin pääsee myös julkisilla, mutta silloin joutuu yöpymään menen-tullen Luulajassa ja linja-auton vaihtoja on useita.

Tässä vaiheessa pitäisi tietää kiinnostaako tällainen retki, jotta voi jatkaa valmisteluja ja laskea hinnat luontoviikolle ja pelkille kuljetuksille. Alustava ilmoittautuminen ei ole sitova, mutta on tärkeää tietää 31.12.25 mennessä jatketaanko järjestelyjä. Luontoviikkoon osallistuminen edellyttää joko Lapinkävijöiden tai yhteistyökumppanijyhdistyksen jäsenyyttä, mutta pelkkiin matkoihin osallistuminen ei.

Ilmoita kiinnostuksestasi **Raija Hentmanille** raija.hentman@nic.fi.

La 8.8. Kirkkovenesoutu Kisakallio–Hiidenvesi–Kisakallio

Tarkemmat tiedot Lapinkävijässä 2/2026 ja kotisivuilla.

RAIJA HENTMAN

AJANKOHTAISTA

Tällä palstalla kerrotaan Helsingin Seudun Lapinkävijöiden hallituksen päätöksistä ja muista jäsenistöä koskevista ajankohtaisista asioista.

Jäsenasioita

Jäsenkysely

Jäsenille lähetettiin linkki jäsenkyselyyn 25.9. Kyselyn tarkoituksena on kerätä jäsenistön ideoita ja toiveita niin kerhoiltojen aiheista, retkikohteista, kursseista, vaelluksista, loma- viikoista ja tai vaikkapa toiminnasta, jota ei vielä ohjelmassa ole ollut. Joka ikinen vastaus on tarpeellinen, olet sitten ollut jäsenenä viikon tai kaksikymmentä vuotta. Eri-ikäisten jäsenien toiveet ovat erilaisia, ja tavoitteenamme on huomioida monenlaiset tarpeet ja toiveet. Mikä on se juttu, joka saa sinut osallistumaan? Jäsenkyselyssä voit myös ilmoittaa, jos sinua kiinnostaisi osallistua lehden tekoon, muuhun tiedottamiseen, pienen retken, vaelluksen tai kurssin järjestämiseen.

Kyselyyn vastaaminen onnistuu, kun klikkaat tätä linkkiä <https://forms.gle/itwZgHur7rfQm6Ea9> ja lähetät vastauksesi sihteerillemme osoitteeseen aino.auvinen@lapinkavijat.fi. Vastausaikaa jatkettiin 31.12.2025 asti.

Uusi jäsenetu 1: Karttakaupan retkeilykartat

Kun Tapion Karttakeskus lopetti viime vuonna karttojen painamisen ja myynnin, kaksi alan konkaria – Janne Kostamo ja Aino Wuolijoki – ottivat kopin ja perustivat Karttakauppa

Suomi Oy:n. Kummallakin on yli 20 vuoden kokemus karttojen tekemisestä.

Helsingin Seudun Lapinkävijät ry:n jäsenet saavat 15 % alennuksen Karttakauppa.net -verkkokaupassa myynnissä olevista Karttakaupan kustantamista vedenkestävistä ja repeämättömistä, Tyvek-materiaalille painetuista retkeilykartoista sekä myynnissä olevista Maanmittauslaitoksen maasto- ja peruskartoista. Karttakaupan kustantamien karttojen valikoimissa on tällä hetkellä seuraavat tuotteet: Halti Kilpisjärvi Pältsan 1:50 000 / 1:25 000

Saariselkä Sokosti 1:50 000

Nuukio Luukki 1:15 000

Pallas Hetta Olos 1:50 000 / 1:25 000

Kesällä 2025 julkaistut kartat noudattavat Karttakeskuksen aiemmin julkaisemien karttojen ulkoasua ja aluerajauksia, ja retkeilytiedot on päivitetty vastaamaan vuoden 2025 tilannetta. Retkeilykarttavalikoima laajenee vuoden 2026 kevätkaudella. Jäsenetu ei siis koske verkkokaupan koko valikoimaa, kuten kirjoja ja tiekarttoja.

Alennuksen saa lisäämällä jäsenetukoodin Lapinkävijät 15 verkkokaupan ostoskorissa kohtaan ”Anna kuponkikoodi”.

Uusi jäsenetu 2: Tales & Tents -vuokravälineet

Juho-Tuomas Järvikankaan Tales & Tents -yritys vuokraa monenlaisia kesä- ja talviretkeilyn välineitä, muun muassa teltoja, reppulauttoja eli packrafteja, suksia, lumiturvallisuusvälineitä, satelliittiviestintälaitteita sekä varustepaketteja kesä- ja talviretkeilyyn.

Yrityksen tarina-osuus vie retkille erilaisiin kohteisiin ja kertoo yrittäjän omista kokemuksista sekä varustevinkeistä.

Helsingin Seudun Lapinkävijät saavat 15 % alennuksen. Varaukset tehdään verkkokaupan yhteydenottolomakkeella, jonka viestiosaan kirjoitetaan yhdistyksen nimi ja oma jäsennumero. Jäsenkortti esitetään Vantaan Kivistöstä varattuja välineitä noudettaessa. Lisätietoa ja vuokravälineiden valikoima löytyy osoitteesta www.talesntents.fi. Katso muut jäsenetumme sivulta 41.

Kotisivut

Tapahtumakalenterin ulkoasu on muuttunut nettisivuillamme. Kalenteri piti uusia, kun WordPressin lisäosaa, jolla se oli tehty, ei enää tueta. Tapahtuman kuvauksen saa esille klikkaamalla tapahtuman otsikkoa.

Karjakaivon uutisia Klapikuorma

Syyskuussa Karjakaivon alaparkkipaikalle kipattiin taas 20 kuutiota klapeja. Ne on saatu siirrettyä puomitetun kalliotien päähän ja osa jopa liiteriin. Loputkin polttopuut pitäisi saada liiterin suojiin, joten jokaisen

Karjakaivon kävijän olisi syytä kantaa muutama kassillinen sateensuojaan, sillä muutoin klapikasan alimmat puut ehtivät vettyä ja homehtua, vaikka suojaksi onkin vedetty pressu.

Kompostori

Ylämajan eteen, kallion laitaan on ilmestynyt kompostori. Kiikuta sinne siis kahvinporot, ruoantähteet ja muut biojätteet, mutta EI mitään muovivia tai foliota sisältävää!

Siivoaminen

Syyskuussa jälleen kerran saunatilat jynssättiin puhtaiksi takkahuoneen ja ylämajan tavoin. Syys- ja kevät-siivouksen välissä paikkojen siisteys on jokaisen käyttäjän vastuulla. Siis: ravista matot, lakaise lattiat, pyyhi pöydät, tiskaa astiat, joita käytät ja vie kaikki roskat pois, joita et voi polttaa kamiinassa (vain paperi ja pahvi). Täytyä myös puulaatikot ja -telineet. Jos satut olemaan se seuraava kävijä, niin tiedät kuinka mukavaa on tulla siistiin tupaan!

Kukasjärvi

Kukasjärven isäntä Markus Pyhälä on saanut kaksi pätevää varaisäntää: Sulo Laakso ja Pauli Jokimies pitävät jatkossa osaltaan huolta, että paikat ovat kunnossa. Muistathan, että sinäkin voit osallistua hommiin ensi kesänä Kukasjärven talkooviikolla. Mitä enemmän on tekijöitä, sitä enemmän jää aikaa retkeilyyn ja marjastukseen.

Syyskokous

Yhdistyksen puheenjohtajana jatkaa

Markus Pyhälä, ja myös hallituksen nykyiset jäsenet jatkavat 2026 (katso nimet sivulta 42). Varsinaisten jäsenen jäsenmaksu on edelleen 25 euroa, nuorisojäsenten (alle 18 v.) 12,50 euroa, kunniajäsenen 0 euroa.

Budjettia tasapainotetaan vähentämällä painetun Lapinkävijä-lehden julkaisukerrat kolmeen. Joulukuussa ilmestyvä neljäs numero on luettavissa vain digitaalisena. Vaikka pai-

natuskuluja on kilpailutuksella saatu vähennettyä (lehti 3/2025 850 €), postituskulut ovat karanneet käsitä (lehti 3/2025 1376,85 €). Kaikki Lapinkävijä-lehdet ovat ensimmäisestä numerosta lähtien luettavissa kotisivuillamme www.lapinkavijat.fi. Sekä toimintasuunnitelma että talousarvio hyväksyttiin.

Ensi vuonna tarjolla on yli 40 mielenkiintoista tapahtumaa – siis melkoinen talkootyön voimannäyttö!

TAPAHTUMAKALENTERI 2026

Yhdistyksen tapahtumien yhteydessä järjestettävissä saunomisissa, on erilliset naisten ja miesten vuorot. Kimppakyytiä tai opastusta Karjakaivolle voi tiedustella tapahtuman yhteyshenkilöltä.

Järjestävä toimikunta: KT = koulutustoimikunta, OT = ohjelmatoimikunta, TT = talkootoimikunta, UT = ulkoilutoimikunta

Tammikuu

		Viite
La 3.1.	Otsalamppuretki (UT)	
Ti 6.1.	Jumppapallogolf ja loppiaissauna Karjakaivolla (UT)	
To 15.1.	Yleisötilaisuus Stoassa Anni Magga-Eira luennoi saamelaisista paikannimistä (OT)	

Helmikuu

Su 1.2.	Kuutamokävely Klaukkalan Torninmäen maastossa (UT)	
Ke 4.2.	Kerhoilta (OT)	
Pe 6.2.	Lumikenkäillen Vuosaaren huipulle (UT)	
La-su 7.-8.2.	Talviretkeilyyn perehtyminen (KT)	
Su 22.2.	Koko päivän lumikenkäretki (UT)	
To 26.2.	Villasukkaretki (UT)	

Maaliskuu

Ke 4.3.	Yhdistyksen kevätkokous kahvituksella ja kerhoilta (OT)	
La 7.3.	Hiihtopäivä Torronsuolla (UT)	
To-su 12.-15.3.	Vapaalasku Kukasjärven maisemissa	26123
La-su 21.-29.3.	Talvihuoltoviikko Kukasjärvellä	
Pe-su 27.3.-5.4.	Ylläksen hiihtoviikko (UT)	26026
La 21.3.	Retkivarusteiden ompelukurssi (KT)	26136

Huhtikuu

Ti 21.4.	Ensiapurssi (KT)	
Su 26.4.	Sunnuntaikävely Pitkäkoskelta Haltialaan (UT)	

- (arki-ilta) Linturetki Suomenojan lintualtaalle (KT)
- Toukokuu**
- La 9.5. Kevätsiivous ja sauna Karjakaivolla (TT)
- La 9.5. Kesäkauden avajaiset Karjakaivolla (OT)
- Pe-su 14.-17.5. Telttaretki itäisen Suomenlahden kansallispuistoon (Arktikan aikaan) (UT) 26039
- Pe-su 22.-24.5. Kevätvaellus Liesjärvelle (UT)
- Kesäkuu**
- Pe-su 5.-14.6. Helppo telttavaellus Utsjoen retkeilyreiteille, lyhyitä päivämatkoja, (UT) 26042
- La-la 6.-13.6. Kesähuoltoviikko Kukasjärvellä
- Su 28.6. Päiväretki Espoon ulkoilusaari Pentalaan (UT)
- Heinäkuu**
- Pe-su 17.-25.7. Padjelantan kansallispuisto (UT) 26055
- La-la 25.7.-1.8. Kukasjärven retkeilyllinen talkooviikko
- Elokuu**
- Pe-su 14.-16.8. Saaristoretki Kokkolan edustalla (UT) 26068
- La 8.8. Kirkkovenesoutu, Lohjanjärvi, Hiidenvesi (UT) 26071
- La-su 29.-30.8. Sissimajoitteen valmistus sekä erilaisten tulentekovälineiden opastus Karjakaivolla. Nuku yö ulkona tapahtuman yhteydessä (KT)
- La-su 29.-30.8. Nuku yö ulkona, Karjakaivolla
- Syyskuu**
- Pe-su 4.-13.9. Ruska-ajan telttavaellus Lemmenjoella tai varaustupa Haltialla (UT) 26084
- Lokakuu**
- Ke 7.10. Kerhoilta (OT)
- La 10. tai su 11.10 Tutustuminen geokätköilyyn, Maunulan Saunabaari (KT)
- La 17 tai su 18.10. Suunnistus ilman karttaa ja kompassia ja paikannuslaitteita Yhdessä Kavtsin kanssa (KT) 26097
- La-su 24.-25.10. Bussiretki Laipanmaalle (UT) 26107
- Marraskuu**
- Ke 4.11. Yhdistyksen syyskokous ja kerhoilta (OT)
- (pvm. avoin) 72 tunnin varautuminen retkeilijän silmin (KT)
- (pvm. avoin) Päiväretki (UT)
- La 21.11. Pikkujoulu (OT) 26149
- Joulukuu**
- Su 6.12. Itsenäisyyspäivän kävely Nuuksiossa ja sauna Karjakaivolla(UT)
- La 12.12. Joulusiivous, -puuro ja -sauna Karjakaivolla (TT)

Matkojen peruutusehdot

Ennakkomaksu on n. 25 % matkan arvioidusta hinnasta.

- Viimeistään 35 vrk ennen matkan alkua, veloitetaan toimistokuluina 20 € / hlö,
- Myöhemmin kuin 35 vrk, mutta viimeistään 14 vrk ennen lähtöä, veloitetaan ennakkomaksu,
- Myöhemmin kuin 14 vrk, mutta viimeistään 48 tuntia ennen matkan alkua, veloitetaan 50% matkan hinnasta,
- Myöhemmin kuin 48 tuntia ennen lähtöä, on matkanjärjestäjällä oikeus pidättää koko matkan hinta.

Jos tilaajalla on sairauden tai muun yleisten valmismatkaehtojen mukaisen pakottavan syyn perusteella oikeus peruuttaa matka, on HSL:llä oikeus periä kohtuullinen korvaus matkasta yhdistykselle jo muodostuneista kustannuksista,

kuten ennakkoon maksetuista palveluista, joista HSL ei saa maksun palautusta (esim. matkaliput, majoituspalvelut, myös osuudet yhteisistä tilausajoista ja majoituksista). Äkillinen matkalle lähdön este on todistettava lääkärintodistuksella tai muulla luotettavalla kirjallisella selvityksellä.

Kehotamme matkustajaa ottamaan matkavakuutuksen, johon sisältyy peruutusturvavakuutus.

Helsingin Seudun Lapinkävijöillä on osanottajien vähyyden tai muun ennaltaarvaamattoman syyn johdosta oikeus peruuttaa lomatilaisuus 14 vrk ennen ilmoitetun tilaisuuden alkamispäivää olematta velvollinen korvauksiin. Järjestäjän peruuttaessa tilaisuuden osanottomaksu palautetaan kokonaisuudessaan.

Kimppakyydit ja kilometrikorvaus

Kun Lapinkävijöiden retkelle lähdetään kimppakyydein, kyydin antaja ja kyydin saaja voivat käyttää seuraavaa laskutapaa korvauksen määrittelyyn: kilometrit kertaa 0,46 euroa jaettuna autossa olijoiden määrällä kuljettaja mukaan lukien.

Retkelle ilmoittautuva kertoo samalla kyydin tarpeesta tai montako voi ottaa kyytiin sekä missä päin asuu. Vetäjä jakaa listan tarjoajista ja tarvitsijoista yhteystietoineen, mutta ei muuten osallistu kyy-

tien järjestelyyn.

Kyydin tarvitsija ottaa yhteyttä kyydin tarjoajaan.

Asianosaiset sopivat reitin varrelta kohdan, josta kyydin antaja poimii kyytiläiset autoonsa.

Mikäli kyydin tarjoaja joutuu perumaan osanottonsa, hän ilmoittaa siitä vetäjälle sekä niille henkilöille, joille on luvannut kyydin. Vastaavasti myös kyydin saaja ilmoittaa perumisensa sekä vetäjälle että kyydin antajalle.

MENNEITÄ

Helsingin Seudun Lapinkävijöillä on taas ollut monia mielenkiintoisia tapahtumia. Tällaisia muistoja oli yhdellä mukana olleella. Tästä jäit paitsi, ellet ollut mukana.

Duoibalin vaellus 2.–9.8.

Matkan taustaa

Vaellus Duoibalissa vaikutti todella kiinnostavalta. Arvelimme, että kokemus olisi ainutlaatuinen ja opettavainen. Kohteena oli pohjoinen tunturilappi Ruotsin puolella. Ilmoitautuimme heti, kun ilmoittautuminen avautui.

Valmistelimme matkaa pitkin kevättä ja kesää. Varusteita tutkittiin ja hankittiin useaan otteeseen. Laadukas

tunnelitelttä oli runsaasta alennuksesta huolimatta kallis hankinta, mutta se osoittautui hyväksi valinnaksi. Valmistautumisaikaa oli paljon, mutta rinkkojen pakkaaminen osoittautui haastavaksi. Turhia kantamuksia lähti mukaan ja lämpimiä vaatteita olisi voinut olla enemmänkin matkassa. Matkavarustuksen ja vaatetuksen valintaa vaikeutti alueen ilmasto. Sääennusteiden hellelukemat hämäsivät –

JOUNI KUKKO

Keinovuopion kylään kuljetaan Könkämäenon ylittävää riippusiltaa.

tuntureilla sää voi muuttua nopeasti, ja kaikkeen on hyvä varautua.

Vaelluksen kulku

Vaellus tarjosi unohtumattomia elämyksiä. Raija Hentmanin johdolla reipas ryhmämme taivalsi Ruotsin puolella Keinovuopiosta Duoibalin tunturialueen halki Koltalahteen, josta siirryimme laivalla Kilpisjärvelle.

Ensimmäiset päivät olivat helteisiä – lämpötilat nousivat yli kahdenkymmenen asteen ja aurinko paistoi pilvettömältä taivaalta. Reitti kulki Keinovuopiosta Kummavuopioon hiekkateitä ja täysi rinkka tuntui hartioidissa. Kuumuus verotti jaksamista, mutta juomatauot, kauniit maisemat ja mukavat keskustelut ryhmäläisten kanssa pitivät tunnelman hyvänä. Kummavuopiosta eteenpäin seura-

simme vanhaa reittiä, joka oli merkitty karttaan. Mönkijäura ja kivimerkit helpottivat suunnistamista, josta vastasivat Raija ja Aija. Polulla kulkeminen vaati tarkkuutta, ja vaellus-sauvat olivat suureksi avuksi tasapainon ylläpidossa sekä nousuissa ja laskuissa.

Jo alkumatkasta kävi selväksi, että mäkäräisiä ja hyttsyisiä riitti. Suojautuminen ötököiltä oli tärkeää – karkoitesuihketta kului runsaasti, hyttsyverkko oli hyödyllinen ja hirvikäpästakit osoittautuivat käteviksi erityisesti ruokailun aikana. Maasto oli vaihtelevaa ja miellyttävää. Vettä näkyi lähes jatkuvasti, alussa kuljimme koivikoissa ja sitten nousimme tunturiin. Oli vaikuttavaa nähdä lunta tunturien rinteillä, ja sulamisvedet muodostivat puroja ja

RAIJA HENTMAN

Vaeltajat ja Kummavuopion isäntäväki (oikealla) yhteiskuvassa.

lammikoita maisemaan. Päivittäiset taipaleet olivat kartalla 5–8 kilometriä, mutta maasto, kuumuus ja täysi rinkka lisäsivät rasitusta.

Leirielämä

Leireissä vietettiin aikaa kohtuu vähän, vaeltaminen täytti suurimman osan valoisaa aikaa. Leirirutiinit kehittyivät viikon aikana. Teltpaikan etsintä, pystytys ja purku sujuivat päivä päivältä nopeammin. Harjaanuumme myös muokkaamaan teltan lattiaa nukkumiseen sopivaksi. Kolmen hengen tunnelitelttä oli kahdelle juuri sopiva. Kevyet materiaalit kestivät hyvin tuulta, ja tuuletusaukkojen säätelyllä saatiin teltan sisäilma miellyttäväksi.

Leiripaikkojen valinnassa korostuivat

veden saatavuus, sopivat teltpaikat ja hyönteisten välttely. Jokaiselle yölle löytyi kelvollinen paikka pienen etsinnän jälkeen. Muutamassa paikassa oli myös mahdollisuus kylpeä purossa. Virkistävä kokemus kaupunkilaiselle!

Mieleenpainuvia hetkiä

Sää vaihteli vaelluksen aikana suuresti: hellettä, sadetta, viileyttä, tuulta ja myrskyä. Luonnonvoimien kohtaaminen jylhässä tunturimaisemassa oli vaikuttavaa. Toisena päivänä päädyimme uupuneina Kummavuopion vanhan tunturituvan piha-alueelle. Piha-alueen lähiympäristössä ei ollut sopivia teltpaikkoja ja mietimme vimmatusti yöpymistä. Pian paikalle saapui marjastamassa ollut isäntäväki, joka ystävällisesti tarjosi meille yösi-

RAIJA HENTMAN

Kummaenon laaksoa.

jan sekä kaivovettä.

Illan myötä sää paheni kunnon ukkosmyräkäksi ja kaatosateeksi. Kävi ilmi, että olimme emäntämme Ingridin syntymäkodissa. Hän puhui suomea ja isäntä Nisse puhui ruotsia. Talo oli toiminut aiemmin majoitustukikohtana, ja vieraanvaraisuudella oli pitkät perinteet. Keittiössä käytiin vilkasta keskustelua molemmilla kielillä ukkosen jyrähdellessä ja salamoiden välkkyessä taustalla. Ukonilma laantui illan myötä. Osa meistä jäi kuitenkin nukkumaan sisälle.

Vaelluksen edetessä yksi mieleenpainuvimmista hetkistä oli leveän puron ylitys. Kaikki selvisivät siitä hienosti Raijan neuvojen ja askelmerkkien avulla. Pitkävartistet vettä pitävät kenkäni toimivat hyvin, mutta useimmat käyttivät ylityksessä kevyitä

leirikenkäiä. Muistoihin jäi myös pitkäksi aikaa myrskyinen yö tunturissa. Puuskissa tuulen nopeus saattoi olla yli 15 m/s. Uusi telta toimi hienosti, mutta uni jäi aika kevyeksi tuulen ujeltaessa ja sateen ropistessa teltan kattoon.

Luonnon kauneus ja ankaruus tekivät vaikutuksen. Viimeisenä vaelluspäivänä sää oli suosiollinen, ja etenimme ripeästi Koltalahden päivätuvalle. Kolmen valtakunnan rajapyykillä oli mukava piipahtaa, ja tuvalla vaihdettiin kuulumisia muiden vaeltajien kanssa. Viimeisen yön nukuimme teltassa päivätuvan läheisyydessä.

Vaellus päättyi laivakyytiin Kilpisjärvelle. Istuimme laivan ylätasolla ja saimme ihailia vielä hetken upeita tunturimaisemia. Retkiruokien

RAIJA HENTMAN

Leiri Guolbanjohkan varrella tunturissa.

jälkeen retkeilykeskuksessa nautittu illallinen maistui taivaalliselta!

Jälkipohdinnat vaelluksesta

Usean päivän vaellus tunturiluonnossa tarjosi kaupunkilaiselle virkistävän ja voimaannuttavan kokemuksen. Yksinkertainen ruoanlaitto, teltassa nukkuminen ja peseytyminen purovedessä virkistivät ja toivat hyvää mieltä. Viikon mittainen tauko somesta ja älylaitteista oli erittäin rentouttava.

Matkan aikana nautimme jylhän kauniista maisemista, hyvästä seurasta, ruotsalaisesta vieraanvaraisuudesta ja vaihtelevista sääolosuhteista. Erityisesti mieleen jäi lämminhenkinen pariskunta, joka tarjosi suojaa

myrökältä mökissään. Tämä oli upea esimerkki tunturiseudun avuliaisuudesta ja vieraanvaraisuudesta.

Vaellus oli monin tavoin palkitseva ja sopivasti haastava. Reissun myötä kertyi varmuutta luonnossa liikkumiseen sekä retkellä toimimiseen. Ryhmän vetäjän Raijan 200. vaellus näkyi hänen rauhallisessa varmuudessaan, harkituissa päätöksissä ja käytännönläheisissä neuvoissa.

Maisemat, kokemukset sekä mukava porukka tekivät reissusta upean kokemuksen. Hienoa, että saimme olla mukana tällä ikimuistoisella vaelluksella!

Jouni Kukko

Komion retkiviikonloppu

Jo perjantai-iltana syyskuun lopulla, kun istuimme Lopen Samoojien Kallattoman kämpän viereisellä laavulla tulistelemassa, oli selvää että kannatti tulla: valosaasteettoman tähtitaivaan katselu elähdytti ja tuntui juhlalliselta. Hyvin varustetun tuvan pitkän pirtin-pöydän äärellä yhteinen aamupuuro aloitti päivän hyvissä fiiliksissä. Sade ei haitannut lauontain patikkaretkeä Samo-poluille ja lounastaukoa Luutalamin esteettömällä nuotiopaikalla. Matkan tekoa hidastivat melkoisesti polkujen vieriltä silmiin osuvat kantarellit ja lampaankäävät. Lopulta Tainan oli komennettava että sienikiimaa on hillittävä, jotta matka etenee. Silti saalista kertyi moneen pussiin ilahduttavan paljon. Komion luonnonsuojelualueen harjumaisemissa

RAIJA HENTMAN

Laavuilta tähtitaivaan alla oli hieno kokemus.

on kulotettu istutusmänniköitä, joissa luonto oli jo ottanut hyvän otteen uudistumisesta.

Kalattoman vuonna 1946 rakennetun savottakämpän saunassa entisaikojen tunnelma laskeutui löylyn myötä lauteille. Lammen viileä vesi jätti hyvänolon tunteen.

Sunnuntaina viisaasti pakkasimme ja siivosimme paikat aamiaisen jälkeen, ja kävimme sen jälkeen vielä patikka-retkellä Pilkuttimen laavulla. Ja päivä paistoi! Kiitos Taina Ronkaiselle ja Sari Haaralalle järjestelyistä, ja kaikille kanssakulkijoille kivasta viikonlopusta!

Raija Hentman

TAINA RONKAINEN

Sateisella Luutalammin esteettömällä nuotiopaikalla.

Saaria Tallinnan edustalla

Saaristoretkellä tutustuimme Tallinnan edustalla sijaitseviin Aegnan ja Pranglin saariin sekä Tallinnan pohjoisosassa sijaitsevaan Paljassaaren luonnonsuojelualueeseen. Aurinkoinen sää helli retkeilijöitä koko retken ajan.

Kahden laivamatkan jälkeen pääsimme Aegnan saarella lounaan äärelle. Lounaan jälkeen kiersimme saarta kävellen paikallisoppaan johdolla. Kierroksen aluksi kuulimme suomalaisen munkin esityksen buddhalaisluostarin toiminnasta saarella. Saaren mielenkiintoisin kohde saattoi olla hiekkaisessa mäntymetsikössä sijaitseva isohkoista kivilohkareista muodostuva kivikkokenttä. Hyvin säilyneen metsäluonnon, nummien ja pienten suoalueiden ohella saarella löytyy

myös jäänteitä sotilastoiminnasta.

Pranglin saarella kuljimme autokyydillä. Pysähdyimme saaren kirkolla ja kotiseutumuseossa, joissa paikallisopas kertoi värikkäitä tarinoita vuosien varrelta. Vierailimme myös sodassa tuhotun Eestirand-aluksen muistomerkillä, saaren suurimmalla siirtolohkareella (punanen kivi) ja edelleen taivaalle maakaasua päästävällä kaasuputkella. Oppaan mukaan paikalliset käyvät piknikillä sytyttäen tulen ja paistellen itselleen evästä.

Paljassaaren alueella pääsimme jälleen kulkemaan omin voimin. Retkemme alkoi ja päättyi Pikakaran uimarannalta, joka on paikallisten suosima kesäviettopaikka. Alueella on nähty villisikoja ja lehmiäkin pitäisi olla laiduntamassa. Me emme

JUHA KARSIKAS

Aegnan saarella

nähneet kumpiakaan. Alueen kul-kuväylät ovat leveitä ja hankalimpia kohtia on pitkostettu. Luonnonsuo-jelualue on lähes kokonaisuudessaan merenrantaniittyjä pienine metsälaik-kuineen. Lintumuuton aikaan aluella lienee melko lailla elämää. Elokuussa kiikaroijamme löysivät kohteissamme

taivaalta, rannoilta ja vedestä ainakin parikymmentä eri lajia.

Kaikki kohteet ovat helposti saavu-tettavissa. Saarille pääsee yhteysaluk-silla ja Paljassaaren alueelle vie bussi keskustasta.

Juha Karsikas

Melontaseikkailu Kanadassa

Kaisa ja Christoffer Leka yhdessä mat-kakumppaninsa Miikka Pihlajamäen kanssa olivat kertomassa ja näyttä-mässä kuvia lokakuun kerhoillassa lähes satapäiselle yleisölle kesällä 2024 tekemästään huikeasta melontaret-kestä Deh Cho -joella (McKenzie) Kanadan Luoteisterritorioissa. Joki on Kanadan pisin ja Pohjois-Amerikan toiseksi pisin heti Mississipin jälkeen. Deh Cho -joki saa alkunsa Suurelta Orjajärveltä, josta kolmikon melonta-seikkailu alkoi.

Melontaretki kesti kaiken kaikkiaan 54 päivää ja 1800 kilometriä. Varsin huikea suoritus siis! Matkan pääte-piste oli paikka nimeltä Tuktoyaktuk Jäämeren rannalla. Matkan varrelle sattui toinen toistaan pienempiä kyliä, joista suurin city taisi olla noin 3000 asukkaan kokoinen. Leiriytymispaik-kojensa paikallisilta asukkailta kump-panukset saivat osakseen sydäntä lämmittävää vieraanvaraisuutta, kuten paikallisen pormestarin tarjoama suihku.

Matkan varrella kolmikko kohtasi upeiden maisemin lisäksi myös koko joukon eläimiä, mm. karhuja, ja

myskihärkiä. Mieleeni jäi Kaisan ku-vaus lähisaaresta kolmikkoa kohti ui-maan lähteneestä mustakarhusta, joka onneksi ymmärsi suomalaista huutoa ja päätti kääntyä takaisin hankkiak-seen iltapalansa jostain muualta.

Osan varusteista ja matkakustan-nuksista ystävykset saivat sponsori-lahjoituksena, eikä kajakkeja tarvin-nut ostaa kuin yksi. He lahjoittivat kaikki kolme kajakkia retken pää-tyttyä Tuktoyaktukissa paikalliselle koululle, jossa ne toivon mukaan saavat usein vettä allensa ja matkusta-jan kyytiinsä.

Jäämme innostuneina ja hengessä mukana eläen odottamaan ystävysten seuraavaa melontaseikkailua merellä. Kiitos, että jaoitte kanssamme hui-kean tarinanne, Kaisa, Christoffer ja Miikka!

Kati Lavikka

Kaamosviikko Raattaman Susikyrossä 11.–18.10.2025

Lapinkävijät oli saanut Tunturiladun helsinkiläiseltä tunturikerho Kavtsilta 50-vuotislahjaksi lomaviikon Susikyron vanhalla tunnelmallisella kämpällä Raattaman lähellä. Se on vanhin Tunturiladun tukikohdan rakennuksista, ja ikkunoista näkyy Pallaksen tunturijono upeasti yli kauniin Vuontisjärven. Lavereille mahtuu jopa 14 henkeä, ja me kahdeksan majoituimme sinne oikein mukavasti, kiitos kaasulieden ja sähkövalon.

Retkillä

Ennen tuntureille nousua teimme lämmittelykierroksen läheiselle Tynnyrijärvelle. Metsäreissu kävi varustettestistä, koska alkumatkasta Vuontisjärven laidalla oli märkä suo.

Saappaanvarret ja retkikienkien vedenpitävyys tulivat testatuksi.

Tunturikierroksella noustiin Montellin majan kautta Nammalakurun autio/varaustuvalle, jossa yövyttiin kahdesti. 'Vapaapäivänä' käväisimme Rihmakurun kodalla evästelemässä. Molemmissa paikoissa riitti kulkijoihin – onkohan tämä pysyvä muutos, että lokakuussakin riittää puistoissa kävijöitä? Nammalakurun tuvan molemmat puolet olivat aika täynnä, ja ahtaalta tuntui. Sää oli hyvä koko viikon, mikä varmaan vaikutti asiaan. Lähes sateetonta nollakeliä, ja kovaa tuultakin vain yhtenä päivänä. kuva Näkymät kuitenkin vaihtelivat: kämpän pihaltakin saattoi seurata, miten

RAIJA HENTMAN

Vaikka oltiin pitkällä lokakuussa, maaruska hehkui vielä Montellin kodalle vievän reitin varrella.

RAIJA HENTMAN

Kellotapulien maasto muodostuu jyrkkäseinäisistä harjanteista, supista ja harjuista.

sumu, alhaalla riippuvat pilvet ja aurinko vaihtoivat maiseman erinäköiseksi. Vaikuttavinta oli silti olla muuttumisen keskellä ylhäällä tunturissa, missä myöhäisen maaruskan värit saattoivat hävitä ja tulla takaisin, jos aurinko vähänkään pääsi maanpintaan asti. Ensilumi tulikin sitten lakimaille jo lähtöpäivänä.

Erikoinen maisema

Jääkauden aikana ja sen sulamiskausina Pallaksen tunturijono ympäristöineen on tietenkin kokenut isoja muutoksia, joista vieläkin näkyy jälkiä. Vuontisjärven rantamaita kulkiessa ei voi olla huomaamatta muinaisia rantatörmäitä, mutta silloin järven vesi on varmasti ollut 8–10 metriä nykyistä korkeammalla. Kävimme tunturista palattuamme katselemaan muinaisen

myllerryksen jälkiä Kellotapuleilla Hannukurun koillispuolella. Onhan näiden kumpareiden nimejä yrittänyt, mutta sitten varmaan väsynyt kesken. Seutu on täynnään soraharjanteita, kuruja, lampia ja kivikkovöitä, ja siellä kävellessään haluaa välillä katsella etäisiä Pallaksen tunturihuippuja. Ne ainakin tuntuvat pysyviltä.

Kulttuuria ja historiaa

Viikon lopuksi kävimme Ketomellan kotimuseossa, jota esitteli paikalla kasvanut ja asunut Kari Autto. Ounastunturien poronhoidon lähimenneisyys vv. 1907–1933 kätkee sisäänsä veristä historiaa: Sarrin-Lassin, Keto-Juhon, Valkko-Lassin ja Nuutti-Nikun tuomitsematta jääneet murhat, jotka liittyivät suomalaisten ja saamelaisten kiistoihin porolaitumista. Samalla

kuulimme muistoja seudun elämästä. Kari on myös paikallisen luonnon valokuvaaja, jonka laadukkaita kuvia ei internetistä löydy.

Monipuolinen rakennuskanta ja niiden hiotut yksityiskohdat kerto-

vat tunturilatulaisten halusta tehdä itselleen kotoisa, mukava oleskelu- ja pistäytymispaikka, jossa näkyy useamman ikäpolven kädenjälki. Kiitos Kavtsi!

Kauko Hämäläinen

RAIJA HENTMAN

Kari Auton (oik. takana) kotimuseo kertoo vanhasta elämäntavasta ja Ounistunturin rengasaidan synkstä historiasta.

KAUKO HÄMÄLÄINEN

Maaruskaa Vuotiskerolla

TIETOAIVI

TIETOAIVI

Tietoaivi kertoo Sinulle mielenkiintoisista uutuuksista retkeilyvarusteissa, antaa vinkejä retkikohteista, tiedottaa retkeilymaailman uutisista ja opastaa retkeilytaidoissa.

Teltan pohjasuoja eli footprint – turhaa painoa rinkassa

Hommasin pohjoisen puuttomalle vaellukselle uuden teltan ja mukana kaupattavan, juuri kyseiselle teltalle sopivankokoisen ja -mallisen pohjakankaan eli ns. footprintin. Pohjakankaan tarkoitus on suojata teltan pohjaa kulumiselta sekä pitää teltan pohja kuivempana ja puhtaampana.

Vaelluksellamme satoi jonkin verran, ja pääsin heti testaamaan footprintiä tosi toimissa. Lopputulos satei-sen ja tuulisen yön jälkeen oli se, että sadevesi lillui teltan varsinaisen pohjan ja irrallisen pohjakankaan välissä muodostaen lammikoita, joista vesi ei päässyt imeytymään minnekään, esim. maahan. Olipa tylsää pakata telttaa kasaan, kun piti kuivata pohja erikseen ulkopuolelta sekä erillinen footprint ennen pakkaa-mista. Pohjakankaat painavat noin 150 grammasta ylöspäin. Tämän kokemuksen perusteella laitan pohjakankaan myyntiin ja toivon, että joku ostaa sen. En ota enää tarpeettomia grammoja tässäkin muodossa rinkaani. Teltan oma pohja kyllä kestää sen, minkä pitääkin, ja sadeilmalla vesi pääsee nätisti imeytymään maahan.

Kati Lavikka

Varustehärön palsta

Tällä palstalla tulen raportoimaan erilaisista enemmän tai vähemmän oudosta varustehankinnasta/testistä. Kirjoittaja on loputtoman utelias varustehäro- ja pelle peloton -henkinen säätäjä.

Tässä palstan ekassa osiossa käsittelen fleeechametta. Minulla jäi kangasta yli kun Polartecin Alphasta teetin itselleni fleeecepaidan, ja pienen pohdinnan jälkeen ystävällinen ompelijani tarjoutui tekemään siitä mulle hameen.

Niille jotka eivät ennestään tiedä, niin Polartecin Alpha-kangas on erittäin hyvin hengittävää kangasta, jossa yhdistyy keveys ja hyvät lämpöarvot.

Tämä fleeechame, vaikkakin aluksi oli vain semmoinen ylimääräinen tekele, on osoittautunut loistavaksi lisäksi mun varusteisiin.

Koska se on sekä nopea että helppo pukea, ja hengittää hyvin, niin käytän ainakin seuraaviin tarpeisiin

* taukovaate,

* leirivaate,

* yöllä lämmittää makuupussissa hyvin alaselkää ja takapuolta jos sen kiskoo hieman ylöspäin,

* viileänä aamuna voi olla yllä kun

aloittaa päivän patikan kunnes kehon lämpö on noussut tarpeeksi.

Koska tuuli läpäisee kankaan kovin helposti niin se kannattaa tarvittaessa yhdistää sadehameen kanssa.

Nyt jos tekisin uuden, niin seuraava olisi vielä hieman pidempi,

mutta tämäkin toimii erinomaisesti. Ja siitä puheen ollen: Lapinkävijöiden koulutustoimikunta järjestää työpaikan 21.3.2026 jossa ommellaan juuri fleecehameita. Laita siis päivämäärä muistiin, lisäinfoa seuraa.

Patrick Blomster

Airi Harjula

Leammi

Joki, osin vieras, mutta jo nimenä niin lämmin, Leammi, kutsui, minä kutsuun vastasin.

Uteliaana ja valmiina nauttimaan mitä joki minulle kertoisi, näyttäisi. Olisin joella yksin.

Joki kertoi minne virta vei, välillä hitaasti nautiskellen, välillä vähän vilkkaammin.

Myös pohjakasvit näyttivät tietä. Joki kertoi missä vettä enempi, missä vähemmän, missä kivet.

Ei kertonut ketkä olivat kulkeneet ennen minua.

Eivät kertoneet sitä myöskään ylväänä törmällä seisovat vanhat aihkit,

ei viimeisillään juurillaan töyrästä kiinni pitävät tai jo jokeen kaatuneet. Kulkivat isokoskelot ja telkät hetken aina edessäni kunnes piiloutuivat rantaheinikkoon.

Sorsat lensivät ylitseni. Tiaiset sirkuttelivat, käpytikat nakuttelivat molemmin puolin jokea.

Nousi töyräs välillä korkeuksiin, kultaisena, välillä joen mutkaan keräytyneenä.

Toi joki minut Paatarille, ja matka jatkui Solojärvelle asti. Hienot värit ja maisemat jatkuivat.

Joki täytti kaikki odotukset. Nautin.

Joella olin yksin.

RAIJA HENTMAN

Pentti Lahdenvuo

Majalammet, Kämmenlampi ja Saaren Musta

Nuuksion järviylängön pohjoisosassa on joukko lampia, jotka syrjäisestä sijainnistaan johtuen ovat säilyneet melko koskemattomina. Majalammet muodostuvat kolmesta noin 71 metriä merenpinnan yläpuolella olevasta vesialueesta, Mylly–Majalampi, Vähä Majalampi ja Majalampi. Näistä vain

Laiturilta pääsee uimaan Majalammella.

Mylly–Majalammen rannoilla on kesähuiloita ja muidenkin Majalampien rannoilla on vain Rinnekodin henkilökunnan virkistystarkoitukseen rakennettuja palveluita.

Lähtöpaikkana retkelle voi pitää Majamäentien varrella sijaitsevaa Rinne-

kodin vesilaitoksen viereistä parkkipaikkaa. Tien puomi on avoinna vain arkisin työaikaan, ja viikonloppuisin joutuu jättämään auton parkkiin Majamäentien alkuun, josta on 1,5 km vesilaitokselle. Tältä Majamäentien alun parkkipaikalta on myös mahdollista lähteä Rinnekodin luontopoluille, joita on 4 eriväreillä merkittyä reittiä kiertelemässä lähistöllä.

Kävely alkaa pujahtamalla vesilaitoksen takaa Vihdin kunnan puolelle Majalammenpolulle, jota seurataan satakunta metriä pohjoiseen Majalampien laskupuron sillalle ja padolle.

Kämmenlammelle tullaan pitkoksia pitkin.

Tämän puron varrella on sijainnut jo keskiajalla Nurmijärven puolen Lepsämäläisten puromylly. Lisäksi puronvarsi oli tunnettu kivikkoalvejuuren esiintymäpaikka, ja kun Albin Koponen perusti 1899 Suomen ensimmäisen lääketehaan Nurmijärvelle, hän innosti erityisesti nuoren väen keräämään tätä kasvia lapamatoläkkeen valmistamista varten. Sittemmin kivikkoalvejuuri valittiin Nurmijärven nimikkokasviksi juuri tämän asian johdosta. Majalampien vesi laskee tätä puroa myöten Härkälänjokeen,

Saaren Mustan rauhaisia rantakallioita.

edelleen Lepsämänjokeen ja päättyy Vantaaseen. Mylly-Majalammen syvimmillä kohdalla on vettä 10 metriä.

Polku lähtee kiertämään tästä Mylly-Majalampea vastapäivään, ja heti alkuun on oivia uimaanlähde- ja ongintapaikkoja rantakallioilla.

Täytyy vain muistaa lammen pohjan vaarallisuus, koska siellä on isoja kiviä, joiden laakealla päällyställä on vajaa metri vettä, mutta askeleen päässä vieressä voi olla jo kolme metriä syvää. Samoin ei voi sukeltaa umpimähkään rannalta, kun tumma vesi ja pohja eivät paljasta mahdollisia hakopuita. Paljon tallattu polku johtaa Jokipellontieltä tulevan metsätien varteen piilokojuperäkärryn luona. Tätä tietä seurataan vasemmalle, kunnes kesähuvila tulee näkösälle, tälöin puikataan metsikön läpi polkua pitkin Myllymajalammenpolulle, jota jatketaan oikealle (länteen). Kun on kuljettu noin 400 metriä, tullaan tien korkeimmalle kohdalle (hiekkakasa merkinä), josta voi lähteä polutta kompassisuunnalla kohti länttä.

Kun seuraa kallioselänteiden korkeampia kohtia, saapuu noin 400 metrin päästä Nuuksion järviylängön korkeimmille lakialueille. Siinä on kaksi silokallioaluetta, eteläinen ja satakunta metriä tästä pohjoiseen sijaitseva toinen laki. Näkymistä ympäröivään maastoon ei näiltä lakiosilta voi ylvästellä, vain pohjoisemmalta laelta näkee parista männynvälistä kaukaisen metsäsiluetin. Tämä pohjoisempi laki onkin järviylängön korkein kohta 123 m mpy. Maisemat puuttuvat, mutta jos on halukas tutustumaan kalliokasvuston moninaisuuteen, voi ihailla laikukkaita sammal- ja jäkäläkasvustoja silokallion pinnalla. Täältä kannattaa palata takaisin tien varteen omaa tuloreittiään pitkin.

700 metrin päästä tulee viitta vasemmalle Kämmenlammen laavu. Aluksi polku seurailee kallioselän-

nettä, mutta Kokkoissuon ylitys tehdään pitkosputse, ja pian ollaan Kämmenlammella, jossa laavu tuli-paikkoineen, puuliiteri ja uimalaituri. Kämmenlampi on peräti 93 metriä mpy oleva laskupuroton lampi. Kantattaa huolehtia, ettei lampeen mene ihmisen toiminnan takia ravinteita tai mitään saasteita. Laavun edessä oli ennen nuotion suojana tuulenestolevy, mutta ajan hammas on ruostutta-

Valko-/viher-ruutuista silokalliokasvustoa Nuuksion ylängön huipulla.

nut sen pois, joten tämä hyvä keksintö on jäänyt historiaan.

Kämmenlammen eteläpuolen kallioiden kulkee Reitti2000, jota lähde-tään seuraamaan itään Rinnekodin suuntaan. Polku etenee kalliokuippuja seuraten kaakkoon, ja kulkijan on vain pujoteltava juurakoiden ja kivien

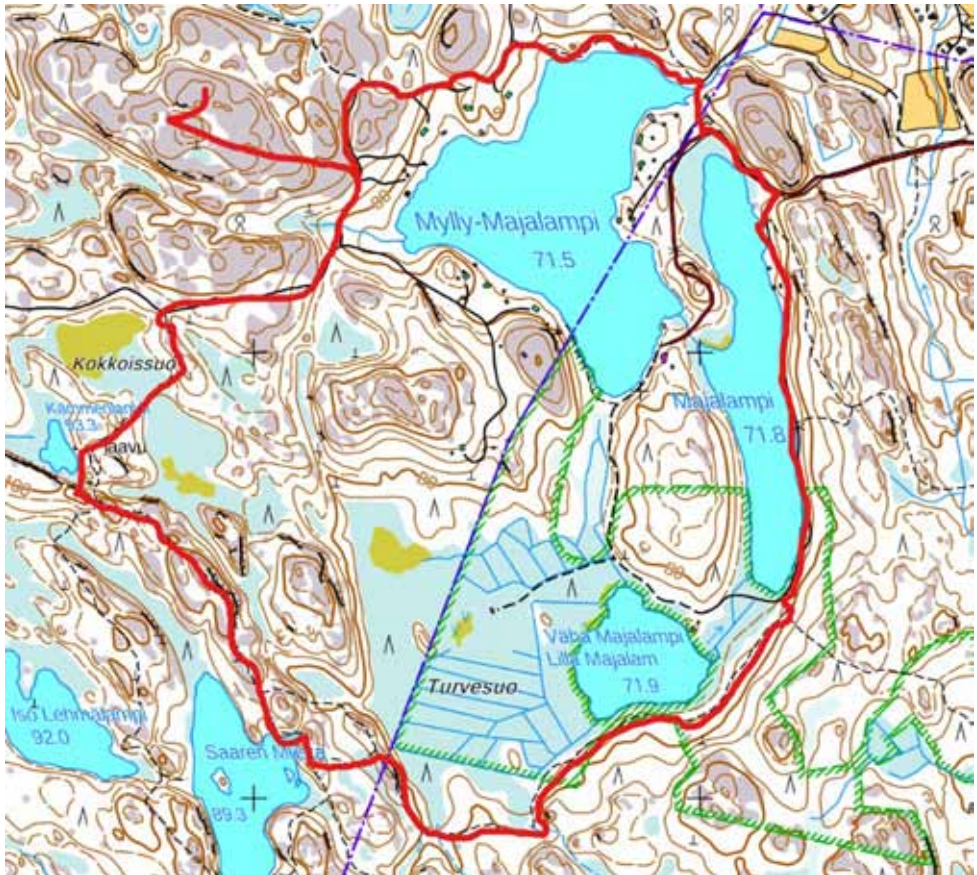
välissä varoen. Pian alkaa välkkyä edessä vettä, Saaren Mustan veteen laskeutuvat rantakalliot valtaavat maiseman. Oivia uimapaikkoja kesäkuumalla, voipa hyvä uimari käydä vierailemassa lammen saressakin. Kaiken kaikkiaan tämä on eräs parhaita rantapaikkoja nauttia hiljentymisestä ja rauhoittumisesta järvimaisemassa. Saaren Mustan laskupuro suuntautuu Vähä Majalammen Turvesuolle. Puron ylityksen jälkeen reitti kääntyy kalliolla vasemmalle (itään) kohti Turvesuota, ja maasto alkaa muuttua vanhaksi kuusivaltaiseksi metsäksi lukuisine haapoineen. Kallioiden kuiva kanervikko vaihtuu kostean maapohjan mustikkakasvustoksi. Vähä Majalampea lähestyttäessä tullaan Rinnekodin luonnonsuojelualueelle. Täällä on runsas liito-oravakanta ja vanhan metsän merkinä pötkelöpuita, keloja ja pystyyn kuolleita sekä kaatuneita puita. Kun Majalammen vedet alkavat välkkyä, laskeudutaan tielle nimeltään Majalammenranta.

Majalampea seuraten tullaan kilometrin päästä Majamäntielle. Matkalla on uintia varten Rinnekodin laitureita, pukukoppi ja vanha puusee. Ei ole hyvä kuitenkaan haitata Rinnekodin henkilökunnan saunomista lammenrantasaunoissa. Majamäntien risteyksestä on vain parisataa metriä vesilaitoksen parkkipaikalle. Majalampien historiaan liittyy myös tarina Nurmijärven rosvojen oikeudenkäynnistä 1820-luvulla. Kun oli kyse rosvojen saaliiden kätköpaikoista, oli toinen johtohahmoista Heikki Krig kertonut kuulusteluissa kätke-neensä 3 kannun kokoisen pullon

täynnä seteleitä ja pieniä kultarahoja Majalammen rantaan. Tämän johdosta Vihdin nimismies oli komentanut Krigin Majalammensuolle näyttämään kätköpaikan, mutta Krig oli venkoillut suolla eikä mitään kätköä ollut löytynyt. Näin Majalammensuo on pitänyt salaisuutensa tähän päivään asti, siellä on joko kultakätkö tai sitten ei ole.

Reitin kokonaispituus on kaikkine mutkineen kymmenkunta kilometriä, vaativuustaso on melko vaativa, vaikka suuria korkeuseroja ei olekaan, mutta kalliomaastossakin on oltava tarkkana askeleittensa asettelussa. Rinnekoitiin liikennöi myös HSL:n bussi 345, jolta pääsee Majamäentietä reitille tai vaihtoehtoisesti voi liittyä Reitti2000:lle jo Rinnekodista.

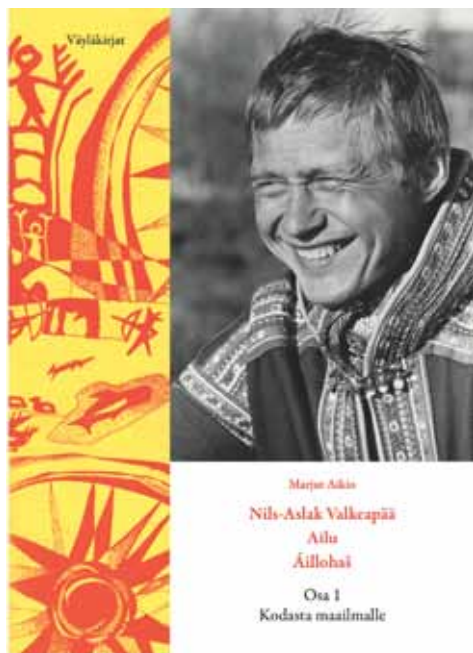
Kuvat: Pentti Lahdenvuo

Maanmittauslaitoksen avoin data 2025

KIRJAREPPU

Kirjareppu kertoo uusista kartoista, karttasovelluksista sekä retkeilijää ja luonnonystävää kiinnostavista kirjoista, ja opastaa myös vanhojen kirja-aarteiden äärelle. Miten milloinkin.

Nils-Aslak Valkeapää, Ailu, Äillohaš

Osa I Kodasta maailmalle

Marjut Aikio

Väyläkirjat 2025, 507 sivua

Uskallan väittää, että suurin osa meistä tuntee huonosti maamme ja Euroopan ainoaa alkuperäiskansaa, saamelaisia ja heidän kulttuuriaan. Tähän kirjaan kannattaa tarttua, on sitten Nils-Aslak Valkeapään (1943–2001) nimi tuttu tai ei.

Kirjan saatesanoin: ”Nils-Aslak Valkeapää oli saamelainen monitai-

teilija. Hän liikkui vaivattomasti eri taiteenalojen välillä. [...] 1960-luvun puolivälissä, aikana, jolloin saamelaisena näyttäytyminen vaati vielä suurta rohkeutta, Ailu työntyy saamenpuvussa kummajaisena pääkaupunkiseudun kulttuuripyörteisiin, ei lannistu takaiskuista, verkostoituu, hurmaa, ottaa haltuunsa julkisen joikaamisen, kirjoittaa, maalaa, kuvaa, luo performanssitaidetta, esiintyy elokuvissa, politikoi julkisesti ja kulisseissa ja vetäytyy välillä tunturiin keräämään voimia, kunnes nousee taas suurille estradeille ympäri maailmaa.

[...] Hän yritti kaikkea, onnistui monessa. Hänestä tuli taiteen lahjakas ja kunnianhimoinen moniottelija, moninkertaisesti palkittu uranuurtaja, kosmopoliitti, kaksinkertainen kunnia-tohtori ja saamelaisnuorten ihailema tiennäyttäjää.” Emeritaprofessori Marjut Aikion suurtyön, kolmiosaisen elämäkerran ensimmäinen osa käsittelee tärkeitä vuosia syntymästä 1970-luvun lopulle.

Saamelaisille suku ja sukulaisuus ovat erittäin merkityksellisiä, enemmän kuin suomalaisille. Aluksi selvitetään monimutkaisia sukutaustoja ja millaista poropaimentolaisten elämä olikaan 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alussa Käsivarren Lapissa. Ailunkin perheenjäsenet olivat poropaimentolaisia vielä hänen lapsuudessaan ja nuoruudessaan.

Lahjakkaan lapsen koulunkäynti ei

ollut itsestään selvyys, mutta tukijoiden ja rohkaisijoiden avulla hän siirtyi kansakoulun jälkeen Inarin kristilliseen kansanopistoon ja lopulta Kemijärvelle opettajaseminaariin. Opetus oli suomeksi, ja perheen suomalaisten tuttavien ja opettajien ohjaamina

Ailu hallitsi suomenkielen paremmin kuin saamenkielen. Harva saamelainen osasi kirjoittaa äidinkiellellään, ja kirjoitusasu vaihteli eri pohjoismaissa. Pohjoissaamen nykyinen ortografia hyväksyttiin Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa vuonna 1978 ja sen jälkeen sitä on muokattu, merkittävimmin vuonna 1985.

Opettajaksi Valkeapää ei kuitenkaan päätenyt, vaan hänestä tuli ensin toimittaja, valokuvaaja ja siinä rinnalla muusikko, joikuperinteen uudistaja, runoilija, kirjailija – sitten myös saameksi. Saamelaisten asemaa hän puolusti voimallisesti. Etniseen vähemmistöön kuuluvat eivät perin-

teisesti olleet puolustaneet kulttuuriaan ja kieltään äänekkäästi, mutta karismaattinen Ailu ei sitä kaihtanut. Sen sijaan toiseen vähemmistöön, homoihin, kuulumista hän ei tuonut julki, eikä ihme. Marjut Aikio käsittelee perusteellisesti teossarjan ensimmäisen osan neljässä pääluvussa sukua ja lapsuuden aikaa, aikuistumisen eri vaiheita, taivalta taiteilijaksi ja kahta erityisen merkityksellistä ihmishuuhdetta. Teoksen laajuutta ja perusteellisuutta kuvastanevat ne reilut 60 sivua henkilöhakemistoa, viitteitä ja kirjallisuusluetteloita.

Jos saamelaisuus ja saamelaiset kiinnostavat, tämä teos avaa monia ikkunoita siihen maailmaan, ja siinä sivussa lappilaiseen kulttuurielämään. Seuraavissa osissa paneudutaan Nils-Aslak Valkeapään huikeaan uraan, sen taitekohtiin ja Ailun uraan linkittyneisiin yhteiskunnallisiin ja kulttuurialan vaikuttajiin.

RH

RAIJA HENTMAN

Nils-Aslak Valkeapään lapsuuden ja nuoruuden maisemia Ropin alueella Käsivarressa.

Taina Leino

Lumoavan letkeät liekokasvit

Maailman vanhimmat putkilokasvit, nk. liekomaiset, syntyivät yli 400 miljoonaa vuotta sitten ja olivat runsaimmillaan jo ennen dinosauruksia. Niistä kasvoi maapallon ensimmäiset metsät. Sittemmin suurin osa liekomaisista on kuollut sukupuuttoon.

Liekomaiset jaetaan kolmeen heimon: vesistöjen lahnanruohokasvit, tropiikin mähkäkasvit ja meille tu-tuimmat liekokasvit, joiden 400:stä lajista Suomessa kasvaa kymmenkunta. Riidenlieko on meillä hyvin yleinen. Sitä tavataan koko maassa, mutta Pohjois-Suomessa tyypillisempiä ovat tunturilieko ja katinlieko.

Itiöpölystä pauketta ja puuteria

Liekokasvien öljypitoinen itiöpöly on helposti syttyvää, minkä vuoksi sitä

on kutsuttu kärpäsruudiksi. Pölyä on käytetty mm. valokuvauksessa salamavalon korvikkeena ja elokuvissa tehosteena. Hmm, mahtaisikohan pöly toimia sytykkeenä nuotiossa...?

Itiöistä valmistettua jauhetta on käytetty mm. kondomien, peräpuikkojen ja kirurgin käsineiden puuterointiin sekä pillereiden päällystämiseen. Edelleenkin se on ainesosana joissakin deodoranteissa ja meikeissä.

Hoitoa haavoille?

Riidenlieolla hoidettiin riisitautia, mihin lajinimikin perustuu. Sana riisi tulee ilmeisesti venäjän sanasta gryz, joka tarkoittaa vatsakipua. Sekä riiden- että katinlieon itiöillä on hoidettu myös mm. ripulia ja virtsarakontulehdusta, ja vielä nykyäänkin yrtilääkärit käyttävät itiöitä ulkoisesti haavojen ja ihottumien hoitoon.

Riisitautiin itiöt eivät tiettävästi tehonneet, mutta ehkäpä ne haavojen hoidossa ovat kelvollisia. Uskokoot ken tahtoo, kokeilkoot ken rohkenee!

Riidenliekon (vas.) itiötähkät ovat yksittäin varressa, mutta matalammalla tunturiliekolla (kesk.) tähkät voivat olla pareittain. Katinliekon (oik.) tunnistaa ehkä parhaiten maan pinnalla kiemurtelevasta varresta.

RUNORASTI

Sinun vertaistasi
tunturia
en tunne toista
joka kevät parannat
rikkirevityn mieleni
kaupungin liasta
puhtaaksi peset
olet suuri lääkäri.

Paska tunturit
huusin vihapäissäni
eksyksissä
väsyneenä
pimeässä
aamulla kaduin
puheitani.

Tunturit nähneet
niin paljon
vuosia
ei kiirettä
enää minnekään.

En epäile
etkö tuntisi
tunturit
kuin omat taskusi
mutta et silti tiedä
miksi he
ovat täällä.

Pentti Harjumaa
Kokoelmasta Tunturilta
tunturille, 1981

SAKARI PALO

RINKAN POHJALTA

Rinkan pohjalle kertyy kaikenlaista, kuten tietoja kursseista, näyttelyistä ja esityksistä sekä muita kuin retkeilytietoja ja -taitoja kartuttavia pikku-uutisia eritoten Lapista, luonnosta ja saamelaisista.

Bussilinja Kolarista Hettaan

Viime vuonna Rundgren Oy alkoi ajaa erityisesti Pallaksen seudun retkeilijöitä ilahduttavaa päivittäistä linjaa Kolari–Muonio–Olos–Jerisjärvi–Pallas–Raattama–Vuontispirtti–Ketomella–Peltovuoma–Hetta. Vuoro lähtee Kolarin rautatieasemalta junan saapumisen jälkeen. Se koukkii ilman pidempiä pysähdyksiä Muonion Seon kautta, koukkaa Hotelli Oloksen kautta, sitten pyörittää Jeris Lakeside Resortin, Hotelli Pallaksen, Raattaman kylän ja Vuontispirtin (nykyisin Kelo Resort) kautta kohti Ketomellaa Pallastunturin jonon itäpuolta ja Hettaan. Parin tunnin tauon jälkeen auto palaa samaa reittiä ja päätty illalla Kolarista lähtevälle junalle.

Näin ollen julkisilla voi valita lähöreittinsä kansallispuistoon paitsi etelästä Pallakselta tai pohjoisesta Hetasta, myös Vuontisjärveltä Montellin kodalle vievälle reitille sekä Hietajärven ja Tappurin kautta kulkeville poluille. Linja mahdollistaa myös Pöyrisjärven erämaa-alueen saavuttamisen Peltojärven ja Vuontisjärven kylien kautta. Lippuja myydään Matkahuollon sivuilla. **RH**

Majoitusta Keinovuopiossa

Käsivarren maantien varressa ennen Ala-Kilpisjärveä oli aikoinaan majoitusta Peeran retkeilykeskuksessa. Vielä kauemmin Ruotsin puolella Keino-

vuopiossa on ollut yksi Könkämäenon vesireitin ja talvisen kulkukeinon käyttäjiä palvelevista valtion tai läänin tuntutuvista.

Nykyisin kuljetaan maantietä. Kilpisjärventieltä Ruotsin pohjoisimman kylän puolelle siirrytään joen ylittävää riippusiltaa, kuten näkyy sivun 17 kuvasta. Muuta tietä sinne ei olekaan. Majoitustoiminta Keinovuopiossa jatkuu. Sixten Jensen, kännykkänumero +46 70 748 6833, tarjoaa majoituspalveluita Rostojärven, Pältsan ja Duobalin maisemiin pyrkiville ja sieltä palaaville. **RH**

Luontoon-sovellus ladattavissa sovellus kauposta

Luontoon.fi-palvelu on saanut rinnalleen uuden Luontoon-sovelluksen, joka tuo Suomen monipuoliset ulkoilukohteet, reitit ja palvelut puhelimeen. Suosikit, kartat, paikannus ja retkeily on helppoa tällä ohjelmalla. Sovelluksella voi merkitä suosikkikohteita ja palata niihin myöhemmin sekä selailla karttoja ja reittejä sujuvasti. Sijainti ja paikannus on nopeampaa. Luontoon-sovellus on maksuton ja ladattavissa Google Play -kaupasta Android-laitteille sekä App Storesta iPhone- ja iPad- käyttäjille. Sovellus löytyy nimellä Luontoon – tarkista, että lataat Metsähallitukseen virallisen version.

<https://www.luontoon.fi/fi/artikkelit/luontoon-sovellus> **RB**

Tuvat kartalle yhdellä klikkauksella – Uutta Luontoon. Fi:ssä

Luontoon.fi karttahaku on saanut uudistuksen. Nyt voi suodattaa esim. näkyviin tuvat! Tämä helpottaa reitien ja yöpymispaikkojen suunnittelua erityisesti pidemmillä vaelluksilla ja retkillä.

<https://www.luontoon.fi/fi/artikkelit/tuvat-kartalle-yhdella-klikkauksella>
RB

Mittaus työkalua on uudistettu

1. Avaa Luontoon.fi kartta.
 2. Valitse mittaa-työkalu (viivain) kartan oikeassa reunassa
 3. Klikkaa kartalle aloituspiste.
 4. Jatka klikkaamista matkan varrella – jokainen klikkaus lisää matkaa.
 5. Näet kokonaispituuden kartan yläreunassa
 6. Lopeta mittaaminen painamalla uudestaan mittaa-työkalua.
- Vinkkejä Mittaa-työkalun käyttöön:

- Suunnittele päiväretki etukäteen: Mittaa reitti parkkipaikalta taukopai- kalle/nähtävyydelle ja takaisin, jotta tiedät, kuinka pitkä matka on.

- Pidemmillä vaelluksilla mittaa etäisyyksiä etapeittain: Mittaa matkat seuraavalle etapille ja niin edespäin. Tämä rytmittää retkeä ja varmistaa, että taukoja on sopivin välein.

- Vertaa reittivaihtoehtoja: Mittaa useampi vaihtoehto ja valitse itsellesi sopivin – esimerkiksi maisemien tai maaston mukaan.

- Yhdistä mittaa-työkalu ja maasto- karttataso: Tämä hahmottaa, onko osuus mäkinen ja voit arvioida vaativuutta paremmin.

- Tallenna suunnitelma: Voit ottaa kuvakaappauksen mittauksesta ja käyttää sitä retken aikana.

<https://www.luontoon.fi/fi/artikkelit/mittaa-retkesi-pituus-katevasti>
RB

TUKIKOHTAMME

Karjakaivon majat

Karjakaivon avaimen saa jäsenkortin esittämällä **Suomen luontokeskus Haltian** neuvonnasta, **Sari Vikström-Kiviojalta** Espoon Nupurista (040 593 1019 tai **Petri Hienoselta** Helsingin Roihuvuoresta (044 090 581).

Kahden vuoden jäsenyyden jälkeen jäsenellä on mahdollisuus lunastaa Karjakaivon avain jatkuvaan käyttöön avaintenhoitaja **Taina Tervahartialta** (044 242 6723, karjakaivo@lapinkavijat.fi).

Kukasmaja ja Goados Kittilässä

Kittilän Kukasjärvellä sijaitsevien Kukasmajan ja Goados-kodan varauksia hoitaa **Markus Pyhälä** (040 419 0967, kukas@lapinkavijat.fi).

Tarkemmat tiedot tukikohdista, käyttömaksuista ym. osoitteessa www.lapinkavijat.fi ja Lapinkävijä-lehden vuoden ensimmäisen numeron yhdistystiedotteessa.

Jäsenedut saa vain jäsenkortin esittäen

Calazolta 20 % alennus!

Retkeilyoppaistaan ja vedenkestävistä retkeilykartoistaan tuttu Calazo myöntää Helsingin Seudun Lapinkävijöille 20 prosentin alennuksen nettikaupassaan.

Alennuksen saadaksesi täytä maksaessasi ”Minulla on alennuskoodi”-kohtaan HSL2020 ja ”haluan jättää viestin”-kohtaan HSL:n jäsennumerosi XXXX.

Alennus koskee myös Calazon Ruotsin, Norjan ja Tanskan karttoja ja kirjoja! www.calazo.fi

Northern Lite

15 % kevytretkeilyvarusteista. Tee tilaus osoitteessa northernlite.fi.

Kirjoita kohtaan ’Kupongin koodi’ LAPINKÄVIJÄT15 ja paina ’Käytä kuponki’.

Siirry maksamaan ja kirjoita alimpaan ’Kommentti’-kenttään jäsennumerosi

Ylämäkialamäki Shop

Toimi ennestään Ylläksellä Jounin kauppakeskuksessa. Tapiolan myymälä, osoitteessa Länsituuli 8, on erikoisliike retkeilyn, polkujuoksun ja vapaalaskun harrastajille.

Helsingin Seudun Lapinkävijöiden jäsenet saavat alennusta Salewan tuotteista -15% sekä Dynafitin, Wild Countryn, Pomocan ja Fjellpulkenin tuotteista -10%. Alennus on Tapiolan myymälässä. www.ylamakialamaki.fi

Scandinavian Outdoor

10%, Forum Helsinki sekä Tammisto Vantaa, www.scandinavianoutdoor.fi

Kilpisjärven retkeilykeskus

10% majoituksesta, ei kesä- ja syys- sesongilla.

www.kilpisjarvenretkeilykeskus.fi

Hotelli Hetan majatalo

10% normaalihinnoista, 5% alennushinnoista, pois lukien huippusesonki-ajat, www.hetan-majatalo.fi

Ankarat Avotunturit

15 % verkkokaupan tuotteista (ei elektroniikasta ja keitinlaatikosta), www.avotunturit.fi. Pyydä alennuskoodi ja ohjeet osoitteesta, jasenasiat@lapinkavijat.fi

Retki -lehti

uusi 6 numeron tilaus 35 € (norm.53 €) ja jo tilatusta lehdestä 5 € alennus. Voit tilata lehden jäsenhinnalla tästä linkistä: <https://services3.kustantajapalvelut.fi/eAsiointi/Retki/?s=28&p=1255>

Karttakauppa 15 %

Saamme 15 % alennuksen Karttakauppa.net -verkkokaupassa myynnissä olevista Karttakaupan kustantamista retkeilykartoista sekä myynnissä olevista Maanmittauslaitoksen maasto- ja peruskartoista. Alennuksen saa lisäämällä jäsenetukoodin Lapinkävijät 15 verkkokaupan ostoskorissa kohtaan ”Anna kuponkikoodi”. Katso s. 12.

Tales & Tents

Tales & Tents -yritys vuokraa kesä- ja talviretkeilyn välineitä. 15 % alennuksen saa, kun kirjoittaa varausta tehdessään yhteydenottolomakkeen viestiosaan yhdistyksen nimen ja oman jäsennumeron. Jäsenkortti esitetään Vantaan Kivistöstä varattuja välineitä noudettaessa. www.talesn-tents.fi. Katso s. 13.

YLEISTÄ

Helsingin Seudun Lapinkävijät ry

perustettiin vuonna 1973 edistämään erityisesti Helsingin seudulla Lapin matkailua ja retkeilyä. Jäsensuunnitelmät ovat varsinaiset jäsenet, nuorisojäsenet ja kunniajäsenet

Jäsenmäärä:

7.11.2025, 851 henkilöä
ja lehden erillistilaajia, 5 kpl

Jäsenmaksut:

vuodelle 2025 varsinaiset jäsenet
25 euroa ja nuorisojäsenet (alle 18
vuotiaat) 12,5 euroa

Jäsenasioiden hoitaja

ja **osoitteen muutokset:**

Sakari Palo, 040 530 9578,
jasenasiat@lapinkavijat.fi

Taloudenhoitaja:

Leena Storgårds, Maamiehentie 2 P 80
00760 Helsinki, 040 809 5885
talous@lapinkavijat.fi

Yhdistyksen emäntä

Aino Auvinen, 040 704 0805,
aino.auvinen@lapinkavijat.fi

Karjakaivon isäntä

Kimmo Lehtinen, 040 545 3637,
karjakaivo@lapinkavijat.fi

Karjakaivon avaintenhoitaja

Taina Tervahartiala, 050 554 4432,
karjakaivo@lapinkavijat.fi

Pankkiyhteys:

Nordea FI18 2142 1800 0138 42
Ei jäsenmaksuja tälle tilille.

Viitteet ja MobilePay numerot:

Katso s. 4

HALLITUS

Puheenjohtaja:

Markus Pyhälä, 040 419 0967,
markus.pyhala@lapinkavijat.fi

Varapuheenjohtaja:

Katri Aronen, 050 517 6627,
katri.aronen@lapinkavijat.fi

Sihteeri:

Aino Auvinen, 040 704 0805,
aino.auvinen@lapinkavijat.fi

Jäsenet:

Antti Pasanen, **Jukka Nieminen**,
Kimmo Lehtinen, **Leena Storgårds**,
Olli Ylännö, **Taina Ronkainen**

Hallituksen sähköposti:

info@lapinkavijat.fi

TOIMIKUNNAT

Koulutustoimikunta:

vetäjä **Annu Koistinen**
koulutustk@lapinkavijat.fi,

Ohjelmatoimikunta:

vetäjä **Taina Tervahartiala**, 050 554
4432, ohjelmatk@lapinkavijat.fi,

Talkootoimikunta:

vetäjä **Jukka Nieminen**, 040 638
6608, talkootk@lapinkavijat.fi

Tiedotustoimikunta:

vetäjä **Soile Taskinen**,
tiedotustk@lapinkavijat.fi

Ulkoilutoimikunta:

vetäjä **Juha Karsikas**, 040 548 1250,
ulkoilutk@lapinkavijat.fi,

Muut tiedot toimikuntien jäsenistä, toimihenkilöistä, tiedottamisesta ja tukikohdista Lapinkävijässä 1/2025 ja yhdistyksen kotisivuilla, www.lapinkavijat.fi.

VARUSTEVUOKRAUS

Rinkkoja

Keittimiä

Telttoja

Ahkioita

Vuokrausvastaava Antti Pasanen

Yhdistyksen jäsenille jäsenhintaan ja ei-jäsenille normaalihintaan.

Tarkemmat tiedot verkkosivulla www.lapinkavijat.fi

(Varustevuokraus > Varustevuokrauslomake)

RETKI-ETIKETTI *Muista aina!*

1. Kunnioita luontoa
2. Suosi merkittyjä reittejä
3. Leiriydy vain sallituille paikoille
4. Tee tulet vain sallituille paikoille
5. Älä roskaa

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Tule kokemaan erämaan rauhaa
Aakenuksen syliin

Kukasjärvelle

Jäsen, varaa itsellesi
Goados tai Kukasmaja
tai kka molemmat

Ota yhteyttä *Markus Pyhälä*, 040 419 0967